

Pedagogische begeleidingsdienst

Huis van het GO!
Willebroekkaai 36
1000 Brussel

LEERPLAN TWEEDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

CREATIE EN MODE

SPECIFIEK GEDEELTE
DUBBELE FINALITEIT

EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR
(3de en 4de jaar)

LEERPLANNUMMER
2024/2DA/CRE

INSPECTIENUMMER
volgt na advies

Versiedatum
31/01/2024

STUDIEDOMEIN
KUNST & CREATIE
MAATSCHAPPIJ &
WELZIJN

Inhoudstafel

Inleiding	3
Samenhang	3
Eigenheid van de studierichting	3
Doelgroep	3
Gepersonaliseerd Samen Leren	4
Ruimte voor het eigen pedagogisch project	4
Logische doorstroommogelijkheden	4
Opbouw van de leerplandoelen	5
Herkomst van de doelen	5
De leerplandoelen	5
Subdoelen	6
Minimale inhoudelijke afbakening	6
Nummering van de leerplandoelen	6
Leerplandoelen	8
Artistieke expressie	8
Kunstbeschouwing	11
BK-doelen	12
Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen	18
Minimale materiële vereisten	19
Vakkenkoppeling	20
Pedagogisch – didactische ondersteuning	21

Inleiding

Samenhang

Dit is een leerplan voor het specifieke gedeelte dubbele finaliteit, tweede graad.

Dit leerplan moet in samenhang gelezen worden met het leerplan 'Tweede graad secundair onderwijs - Basisvorming dubbele finaliteit'.

Tussen het leerplan van het specifieke gedeelte en het leerplan van de basisvorming is een overlap of samenhang tussen leerplandoelen mogelijk. Indien dit het geval is, wordt dit in de GO! Navigator aangeduid, aangevuld met concrete handvaten om deze doelen op een functionele manier te integreren.

Eigenheid van de studierichting

De leerlingen realiseren doelen die in de 3de graad leiden naar de beroepskwalificatie Productievoorbereider kleding, confectie en meubelstoffering.

De **Productievoorbereider kleding**, confectie en meubelstoffering voert opdrachten en handelingen uit ter voorbereiding van de productie, rekening houdend met veiligheidsregels en productievereisten teneinde de continuïteit en de kwaliteit van de productie te garanderen.

De specifieke vorming bestaat daarnaast ook uit leerplandoelen die voorbereiden op vervolgonderwijs:

- WD 04.01 Artistieke expressie
- WD 04.02 Kunstbeschouwing

Doelgroep

Leerlingen die het eerste leerjaar van de tweede graad aanvangen in de dubbele finaliteit, hebben door het behalen van de eindtermen van de eerste graad de nodige basiscompetenties verworven om de overstap naar de tweede graad succesvol te kunnen maken.

De leerlingen delen vanuit hun keuze voor een bepaalde studierichting eenzelfde interesse. Maar meer nog dan voor de basisvorming zullen de kenmerken van de leerlingen in de tweede graad voor het specifieke gedeelte verschillen. Behalve verschillen op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak zijn er ook verschillen door de gevolgde vooropleiding.

In de eerste graad hebben leerlingen in het kader van een brede, oriënterende graad gekozen voor een basisoptie.

- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die aansluit bij deze studierichting hebben al enigszins kennis gemaakt met de inhoud van deze studierichting.
- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die minder of niet aanleunt bij de deze studierichting hebben minder of geen voorkennis.

Vanuit het bovenstaande kunnen de leerlingen voor het specifieke gedeelte beschouwd worden als een heterogene groep. Daarom is het belangrijk om, bij het begin van de graad, de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om zo als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen. Hierbij heeft het lerarenteam de vrijheid en verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de tweede graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de tweede graad.

Gepersonaliseerd Samen Leren

De ambitie van het GO! is duidelijk. Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met élke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie. Vanuit een sterke basis- en vakdidactiek zetten we extra in op 'differentiatie', het verhogen van autonomie via het aanleren van zelfregulerende vaardigheden en 'samen leren'. We maken daarvoor gebruik van evidence-informed praktijken en een onderzoekende aanpak op school. Gepersonaliseerd samen leren in het GO! vindt geïntegreerd plaats binnen de realisatie van het totale curriculum en kan alleen gerealiseerd worden met de actieve betrokkenheid van zowel de lerende, de leraar als het (school)beleid.

Vanuit deze visie willen we samen met alle onderwijsprofessionals ons DNA 'samen leren samenleven' en ons pedagogisch project waarmaken. Het is ons positief antwoord op de diversiteit die we in onze klassen zien, de nood aan een groeipad naar autonomie en de nood om een samenverhaal te maken.

Ruimte voor het eigen pedagogisch project

Cruciaal in elke studierichting staat de realisatie van de leerplandoelen. De leerplannen en de lessentabellen van het GO! zijn echter zodanig opgesteld dat het lerarenteam beschikbare ruimte heeft om een schooleigen pedagogisch project te realiseren:

- Enerzijds bieden de leerplannen ruimte om binnen de voorziene tijd zoals aangegeven in de lessentabel, de leerplandoelen verder uit te diepen of te verbreden;
- Anderzijds is er binnen de lessentabel vrije ruimte voorzien waarbij de school eigen accenten kan leggen.

Logische doorstroommogelijkheden

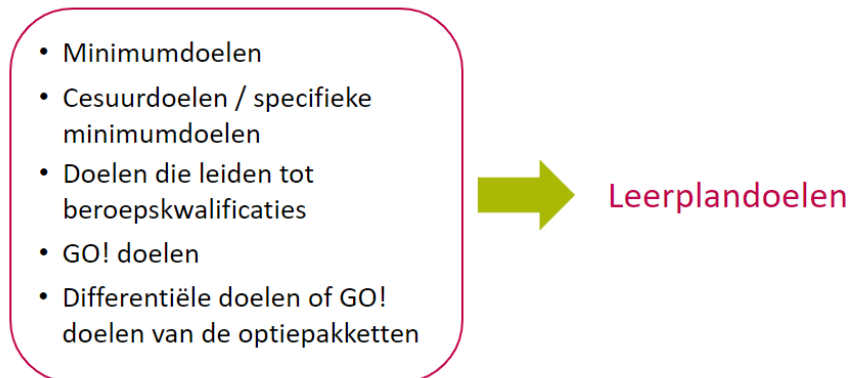
Deze studierichting heeft een logische doorstroom naar:

- Mode (dubbele finaliteit, derde graad)

Opbouw van de leerplandoelen

Herkomst van de doelen

De leerplandoelen van het GO! in de tweede en derde graad zijn afkomstig van verschillende bronnen:

De doelen van dit leerplan zijn afkomstig van:

- cesuurdoelen
- doelen die leiden tot beroepskwalificaties
- GO!-doelen

De leerplandoelen

Elk leerplandoel heeft minimum 1 handelingswerkwoord. Een overzicht van de handelingswerkwoorden met, indien nodig, een verklaring is terug te vinden op de GO! Navigator.

Aan elk leerplandoel wordt een beheersingsniveau toegevoegd. Voor de leerplannen van het GO! maken we gebruik van een eigen GO!-taxonomie, geïnspireerd op de Taxonomie van Bloom:

- Memoriseren: Gegevens zoals begrippen, formules... kunnen ophalen zonder gebruik te maken van hulpmiddelen.
Geen enkel leerplandoel heeft 'memoriseren' als beheersingsniveau. Memoriseren zonder context kan immers nooit het einddoel zijn. Memoriseren kan wel een belangrijk element zijn om een leerplandoel te realiseren.
- Begrijpen: Inzicht verwerven en dit inzicht helder kunnen weergeven, al dan niet aan de hand van voorbeelden.
- Toepassen: Formules, technieken, regels... kunnen toepassen.
- Analyseren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... tot een besluit komen
- Evalueren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... en aan de hand van criteria, argumenten... een oordeel onderbouwen.
- Creëren: In het kader van een probleemstelling, onderzoek, opdracht... een product ontwikkelen zoals een oplossing, een realisatie, een presentatie...

Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beheersingsniveaus. Wel zal je om een 'hoger' beheersingsniveau te bereiken meestal ook gebruik maken van onderliggende beheersingsniveaus, bijvoorbeeld memoriseren om te analyseren.

In de GO! Navigator worden de beheersingsniveaus aan de hand van een filmpje uitgelegd.

Subdoelen

De subdoelen zijn niet vrijblijvend geformuleerd maar maken integraal deel uit van het leerplandoel. Elk subdoel moet bijgevolg aangeboden worden. Alle subdoelen samen dekken het leerplandoel.

Minimale inhoudelijke afbakening

Het concept van de minimumdoelen wordt doorgetrokken naar de leerplandoelen van het GO!. Dit concept houdt in dat de kennis die noodzakelijk is om het leerplandoel te realiseren niet expliciet wordt opgesomd. Indien er twijfel kan ontstaan of een bepaald kenniselement al dan niet tot het leerplandoel behoort, wordt het uitdrukkelijk vermeld via onderliggende bullets. Concreet betekent dit dat de onderliggende bullets deel uitmaken van het leerplandoel en als dusdanig ook aan bod moeten komen.

Om leerplandoelen te realiseren, is er vaktaal nodig. Hoewel vaktaal niet expliciet in de leerplandoelen wordt opgenomen, maakt vaktaal wel deel uit van het leerplandoel. Net zoals dit het geval is bij andere kenniselementen is het aan de leraar om te bepalen welke vaktaal er nodig is om het leerplandoel te realiseren.

Het gehanteerde concept vertrekt van een groot vertrouwen in de professionaliteit van de leraar. Vanuit een professionele deskundigheid zal de leraar bepalen welke kennis er nodig is om het doel te realiseren waarbij de kenniselementen die in de bullets zijn aangegeven of expliciet vermeld in het leerplandoel minimaal worden meegenomen.

Nummering van de leerplandoelen

Boven elk leerplandoel staat er een nummering. De betekenis is de volgende:

BK2_01.01

1

- Links in de eerste rij van elk leerplandoel staat het GO!-volgnummer (bijvoorbeeld BK2_01.01):
 - BK2: Het gaat hier over een doel uit de tweede graad dat leidt tot een beroepskwalificatie
 - 01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
 - Doelen van de vorm 01.xx hebben betrekking op generieke doelen en zijn op eenzelfde manier geformuleerd in alle studierichtingen van deze graad en deze finaliteit.
 - Doelen van de vorm 02.xx hebben betrekking op specifieke doelen die eigen zijn aan deze studierichting.
- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel (bijvoorbeeld 1, kennisdoel cd of geen nummer):
 - Het nummer verwijst naar het corresponderend doel in het curriculumdossier. De curriculumdossiers tweede graad dubbele finaliteit zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
 - In de plaats van het nummer kan er ook 'kennisdoel cd' staan. Dit betekent dat een kenniselement uit het curriculumdossier als een zelfstandig doel is opgenomen.
 - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

BK2_01.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld BK2_01.01.01):
 - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel BK2_01.01.
 - Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

In plaats van 'BK2' kan het nummer ook beginnen met 'WD2':

WD2_09.06.01

09.06.01

- De betekenis van het nummer links (bijvoorbeeld WD2_09.06.01):
 - WD2: Het gaat hier over een doel uit de tweede graad dat behoort tot een wetenschapsdomein
 - 09.06.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
 - Doelen van de vorm 09.xx.xx hebben betrekking op wetenschapsdomein 09. (In dit geval verwijst 09 naar 'Chemie'. In totaal zijn er 16 wetenschapsdomeinen.)
 - Doelen van de vorm xx.06.xx hebben betrekking op subdomein 06 van het betrokken wetenschapsdomein.
 - Het laatste cijfer (xx.xx.01) is het volgnummer binnen het subdomein.

De lijst van de wetenschapsdomeinen en de subdomeinen is terug te vinden in de GO! Navigator.

- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel:
 - Het nummer (bijvoorbeeld 09.06.01) verwijst naar het corresponderend cesuurdoel in het curriculumdossier.
De curriculumdossiers tweede graad dubbele finaliteit zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
 - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

WD2_09.06.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld WD2_09.06.01.01):
 - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel WD2_09.01.01.
 - Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

Leerplandoelen

Artistieke expressie

WD2_04.01.01

04.01.01

De leerlingen doorlopen een artistiek proces in functie van een creatie.

creëren

WD2_04.01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding werkwijzen toe om ideeën te genereren, inspiratie op te doen en/of context te onderzoeken in functie van een creatie.

- diverse media en inspiratiebronnen
- vorm-, stijl, en uitdrukkingskenmerken van kunststromingen en kunstenaars eigen aan de gekozen kunstdiscipline
- eenvoudige onderzoeksmethoden binnen de beeldende en audiovisuele kunsten
- basismethodes en tools om ideeën te genereren
- verbeeldingskracht en creatieve denktechnieken

WD2_04.01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen exploreren en experimenteren met artistieke bouwstenen, technieken en materialen van de gekozen kunstdiscipline in functie van een (voor)ontwerp, een creatie, product.

- kunstvormspecifieke bouwstenen, 2D en/of 3D-technieken, beeldende, grafische en audiovisuele materialen en digitale tools
- samenhang en relaties tussen bouwstenen, technieken en materialen
- inhoud: onderwerp en bedoeling

WD2_04.01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen specifieke artistieke bouwstenen, (digitale) technieken en materialen toe in functie van een ontwerp en een artistieke creatie.

WD2_04.01.01.04

Subdoel 4

De leerlingen presenteren artistieke creaties.

- presentatietechnieken en -methodes eigen aan de kunsten
- koppeling doel presentatie aan vormgeving

WD2_04.01.02

04.01.01

De leerlingen creëren artistiek werk met behulp van specifieke bouwstenen, technieken en materialen.

creëren

WD2_04.01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen ontwikkelen expressiemogelijkheden bij het ontwikkelen van eigen artistieke concepten en/of thema's.

WD2_04.01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen ontwikkelen onder begeleiding de artistieke eigenheid door het exploreren van de eigen intenties en expressie.

- koppeling van intentie aan vormgeving

WD2_04.01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen maken onder begeleiding functionele keuzes bij het inzetten van bouwstenen, technieken en materialen eigen aan het medium.

WD2_04.01.03

04.01.01

De leerlingen zetten hun artistieke deskundigheid in voor een gemeenschappelijk project.

creëren

WD2_04.01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen ontwikkelen onder begeleiding methodes om de eigen deskundigheid en talenten en die van anderen af te stemmen op een gemeenschappelijk project of doel.

- werkplanning
- werkmethodes voor groepswork

WD2_04.01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen delen ideeën en suggesties met de anderen in functie van het gemeenschappelijk project.

WD2_04.01.04

04.01.01

De leerlingen gaan in dialoog over elkaars artistiek proces en werk.

creëren

WD2_04.01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen hanteren aangereikte methodes om over hun artistiek (werk)proces en hun creatie te reflecteren en bij te sturen.

- methodes om feedback te verwerken in eigen creaties

WD2_04.01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen beargumenteren keuzes in hun artistiek proces, creatie en presentatie in dialoog met anderen.

- eenvoudige analysemethodes voor artistiek/technisch werk en proces
- methodes om in dialoog te gaan

WD2_04.01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen reflecteren aan de hand van aangereikte criteria over elkaars artistiek product, proces en presentatie.

- reflectievaardigheden
- koppeling van intentie aan vormgeving

Kunstbeschouwing

WD2_04.02.01

04.01.01

De leerlingen analyseren kunstuitingen uit verschillende stromingen, periodes en samenlevingen.

analyseren

WD2_04.02.01.01

Subdoel 1

De leerlingen beschrijven via aangereikte methodes de aard en voorkomen van kunstuitingen uit diverse artistieke disciplines en contexten.

- genres, uitdrukkingwijzen, stijlen en stromingen
- bouwstenen, technieken en materialen van kunstuitingen
- vorm- en inhoudskenmerken van kunstuitingen
- perceptiemethoden uit de kunstbeschouwing
- diverse contexten

WD2_04.02.01.02

Subdoel 2

De leerlingen analyseren methodisch de interactie tussen vorm, inhoud, functie en context van kunstuitingen.

- aangereikte eenvoudige kunstbeschouwings- en analysemethoden
- kenmerkende kunsthistorische elementen
- interactie tussen kunstuitingen en -stromingen en de maatschappelijke, historische, filosofische en geografische context

WD2_04.02.01.03

Subdoel 3

De leerlingen geven een onderbouwde mening over de betekenis en functie van kunst(uitingen).

- opvattingen over (wat) kunst en cultuur (is)
- betekenis en functie van kunst(uitingen)

WD2_04.02.01.04

Subdoel 4

De leerlingen situeren kunstuitingen uit diverse disciplines in tijd en ruimte.

- technieken om kunstuitingen te situeren in een kunsthistorische context
- selectie van kunst- en cultuurstromingen

BK-doelen

BK2_01.01

1

De leerlingen werken onder begeleiding in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.

toepassen

BK2_01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om teamgericht te werken.

BK2_01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om doelgericht te communiceren.

BK2_01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding interne procedures en afspraken toe.

BK2_01.02

2

De leerlingen handelen onder begeleiding kwaliteitsbewust.

toepassen

BK2_01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.

BK2_01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor planning en organisatie toe.

BK2_01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor kwaliteitscontrole toe.

BK2_01.03

3

De leerlingen handelen onder begeleiding economisch en duurzaam.

toepassen

BK2_01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.

BK2_01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.

BK2_01.04

4

De leerlingen handelen onder begeleiding veilig, ergonomisch en hygiënisch.

toepassen

BK2_01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot veilig handelen.

BK2_01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot ergonomisch handelen.

BK2_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK2_02.01

6

De leerlingen richten onder begeleiding de werkplek doelgericht in.

toepassen

BK2_02.01.01

Subdoel 1

De leerlingen organiseren onder begeleiding de digitale werkplek overzichtelijk.

- mappenstructuur, benaming van mappen en bestanden

BK2_02.01.02

Subdoel 2

De leerlingen stemmen onder begeleiding het materiaal (als verzamelnaam) af op de opdracht.

BK2_02.01.03

Subdoel 3

De leerlingen leggen onder begeleiding het materiaal (als verzamelnaam) in functie van de opdracht klaar.

BK2_02.01.04

Subdoel 4

De leerlingen bergen onder begeleiding het materiaal (als verzamelnaam) na de opdracht op.

BK2_02.01.05

Subdoel 5

De leerlingen brengen onder begeleiding de voorraad in kaart om nakende tekorten te signaleren.

BK2_02.02

De leerlingen halen onder begeleiding relevante informatie uit handleidingen, technische fiches, instructiefiches of technische confectiedossiers in het Frans.

analyseren

BK2_02.03

De leerlingen halen onder begeleiding relevante informatie uit handleidingen, technische fiches, instructiefiches of technische confectiedossiers in het Engels.

analyseren

BK2_02.04

5

De leerlingen verzamelen ideeën, thema's en kenmerken voor het ontwerp van een nieuwe collectie.

toepassen

BK2_02.04.01

Subdoel 1

De leerlingen bestuderen trends in mode.

- mode en (kleding)stijlen
- evolutie en trends in mode

BK2_02.04.02

Subdoel 2

De leerlingen verzamelen ideeën, thema's en kenmerken voor een nieuwe collectie.

- bronnen

BK2_02.05

8

De leerlingen tekenen (manueel) en controleren patroononderdelen voor eenvoudige werkstukken in de correcte verhoudingen.

toepassen

BK2_02.05.01

Subdoel 1

De leerlingen passen manuele patroontekentechnieken toe in een eenvoudig werkstuk.

BK2_02.05.02

Subdoel 2

De leerlingen vertalen een model voor een eenvoudig werkstuk in een patroon.

- verschillende eenvoudige patronen voor kleding en interieurartikelen, lichaamsmaattabellen en formules

BK2_02.05.03

Subdoel 3

De leerlingen controleren patroononderdelen voor eenvoudige werkstukken op de correcte verhoudingen.

BK2_02.05.04

Subdoel 4

De leerlingen coderen de patroondelen en voegen naadwaarden toe bij een eenvoudig werkstuk.

- verschillende lijntypes, steektypes en symbolen volgens ISO-normen
- snijpatroon voor een eenvoudig werkstuk

BK2_02.05.05

Subdoel 5

De leerlingen stellen een snijplan op voor een eenvoudig werkstuk.

BK2_02.06

7

De leerlingen onderzoeken de verwerkings- en afwerkingsmogelijkheden van materialen ter voorbereiding van de productie.

creëren

BK2_02.06.01

Subdoel 1

De leerlingen onderzoeken de verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen.

- kenmerken van textielmaterialen
- vezeltabel

BK2_02.06.02

Subdoel 2

De leerlingen onderzoeken de productie-, assemblage en montagetechnieken die gebruikt worden voor de bewerking / verwerking van (product)onderdelen.

- verschillende modellen voor kleding en interieurartikelen

BK2_02.06.03

Subdoel 3

De leerlingen onderzoeken de afwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen.

BK2_02.06.04

Subdoel 4

De leerlingen maken een eenvoudig werkstuk.

- eenvoudig productieproces
- creatieve uitwerking van een eenvoudig werkstuk

BK2_02.07

9

De leerlingen passen een technisch confectiedossier aan voor een eenvoudig werkstuk.

- werkstroomanalyse
- gegevensregistratie
- relevante software

toepassen

Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen

In de tweede graad dubbele finaliteit worden de eerste stappen gezet met het oog op het realiseren van de competenties van de onderliggende beroepskwalificaties in de derde graad. In de tweede graad worden elementen van deze competenties aangeleerd en dit steeds met een beperkte mate van autonomie. Geen enkele beroepsgerichte competentie wordt bijgevolg volledig en op het gevraagde beheersingsniveau van de beroepskwalificatie in de tweede graad gerealiseerd.

Minimale materiële vereisten

De minimale materiële vereisten voor deze studierichting zijn [via deze link](#) te raadplegen.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling voor deze studierichting is [via deze link](#) te raadplegen.

Pedagogisch – didactische ondersteuning

Een uitgebreide pedagogisch – didactische ondersteuning is terug te vinden in de GO! Navigator.